

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Projekt współfinansowany przez
Unię Europejską w ramach
Europejskiego Funduszu
Społecznego

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Nazwa przedmiotu		Kod ECTS	
Emisja głosu		5.1.0180	
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot			
Pracownia Dydaktyki Geografii			
Studia			
wydział	kierunek	poziom	drugiego stopnia
Wydział Oceanografii i Geografii	Geografia	forma	stacjonarne
		moduł specjalnościowy	nauczycielska
		specjalizacja	wszystkie
Wydział Oceanografii i Geografii	Gospodarka przestrzenna	poziom	drugiego stopnia
		forma	stacjonarne
		moduł specjalnościowy	rozwój regionalny i lokalny, nauczycielska, zarządzanie środowiskiem w gospodarce przestrzennej
specjalizacja	wszystkie		
Wydział Oceanografii i Geografii	Geografia	poziom	drugiego stopnia
		forma	stacjonarne
		moduł specjalnościowy	Podstawowa
		specjalizacja	wszystkie
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)			
dr Teresa Sadoń-Osowiecka; dr Ewa Binkuńska; dr Ewa Binkuńska; dr Ewa Kowalewska; lek. Beata Siebert; dr Grzegorz Kołodziej			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin		Liczba punktów ECTS	
Formy zajęć		1	
Ćw. laboratoryjne		udział w ćwiczeniach: 15 h, udział w konsultacjach (kontakt oferowany) 5 h 0,8 ECTS;	
Sposób realizacji zajęć		Przygotowanie się do zaliczenia: 5 h 0,2 ECTS	
zajęcia w sali dydaktycznej			
Liczba godzin			
Ćw. laboratoryjne: 15 godz.			
Cykl dydaktyczny			
2018/2019 zimowy			
Status przedmiotu		Język wykładowy	
fakultatywny (do wyboru)		polski	
Metody dydaktyczne		Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne	
ćwiczenia laboratoryjne		Sposób zaliczenia	
		Zaliczenie na ocenę	
		Formy zaliczenia	
		zaliczenie ustne	
		Podstawowe kryteria oceny	
		Umiejętność prawidłowej artykulacji Kolokwium: Znajomość podstawowej wiedzy o narządach mowy	
Sposób weryfikacji założonych efektów kształcenia			
Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi			
A. Wymagania formalne			
brak			
B. Wymagania wstępne			

brak	
Cele kształcenia	
Przygotowanie merytoryczne do wykonywania zawodu nauczyciela w szkole ponadpodstawowej. Nauczenie prawidłowego posługiwania się narządem mowy.	
Treści programowe	
Fizyczne aspekty komunikacji werbalnej. Emisja głosu – budowa, działanie i ochrona narządu mowy. Ćwiczenia praktyczne dotyczące prawidłowego posługiwania się narządem mowy	
Wykaz literatury	
Efekty kształcenia (obszarowe i kierunkowe)	Wiedza
	W_1; 2.6a.; Opisuje budowę i funkcjonowanie narządu mowy W_2; 2.6a; Charakteryzuje patologie narządów mowy W_3; 2.6a; Rozpoznaje nieprawidłowości w artykulowaniu i podaje sposoby zapobiegania im W_4; 2..6a,b; Wymienia sposoby ochrony narządów mowy
	Umiejętności
	U_1; 2.6b; Prawidłowo posługuje się narządem mowy U_2; 2.6b; Rozpoznaje nieprawidłowości w artykulowaniu i potrafi zapobiegać im
	Kompetencje społeczne (postawy)
	K_1; 2.3a; Ma świadomość konieczności ciągłego doskonalenia swoich umiejętności
Kontakt	
geotso@ug.edu.pl	

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCIProjekt współfinansowany przez
Unię Europejską w ramach
Europejskiego Funduszu
Społecznego**UNIA EUROPEJSKA**
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Nazwa przedmiotu		Kod ECTS	
Pedagogika		5.1.0177	
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot			
Pracownia Dydaktyki Geografii			
Studia			
wydział	kierunek	poziom	drugiego stopnia
Wydział Oceanografii i Geografii	Geografia	forma	stacjonarne
		moduł specjalnościowy	nauczycielska, Podstawowa
		specjalizacja	wszystkie
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)			
dr Teresa Sadoń-Osowiecka			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin		Liczba punktów ECTS	
Formy zajęć		3	
Ćw. audytoryjne			
Sposób realizacji zajęć			
zajęcia w sali dydaktycznej			
Liczba godzin			
Ćw. audytoryjne: 60 godz.			
Cykl dydaktyczny			
2018/2019 zimowy			
Status przedmiotu		Język wykładowy	
fakultatywny (do wyboru)		polski	
Metody dydaktyczne		Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne	
<ul style="list-style-type: none"> - Analiza tekstów z dyskusją - Analiza zdarzeń krytycznych (przypadków) - Dyskusja - Gry symulacyjne - Metoda projektów (projekt badawczy, wdrożeniowy, praktyczny) - Praca w grupach - Rozwiązywanie zadań 		Sposób zaliczenia	
		Zaliczenie na ocenę	
		Formy zaliczenia	
		ustalenie oceny zaliczeniowej na podstawie ocen cząstkowych otrzymywanych w trakcie trwania semestru	
		Podstawowe kryteria oceny	
		Udział w dyskusjach, przygotowanie pracy projektowej Napisanie eseju Znajomość podstawowych pojęć z zakresu pedagogiki; umiejętność interpretacji sytuacji	
Sposób weryfikacji założonych efektów kształcenia			
Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi			
A. Wymagania formalne			
brak			
B. Wymagania wstępne			
brak			
Cele kształcenia			
Przygotowanie merytoryczne do wykonywania zawodu nauczyciela w gimnazjum i szkole ponadgimnazjalnej: opanowanie podstawowej wiedzy i umiejętności z zakresu pedagogiki			
Treści programowe			
Treści programowe			

B. Problematyka ćwiczeń

Wychowanie a rozwój. Funkcje wychowania. Proces wychowania, jego struktura, właściwości, dynamika. Przymus i swoboda w wychowaniu. Wychowanie jako urabianie i jako wspomaganie rozwoju. Wychowanie adaptacyjne i emancypacyjne. Wychowanie a manipulacja. Podmiotowość w wychowaniu. Podstawowe środowiska wychowawcze: rodzina, grupa rówieśnicza, szkoła. Style i postawy wychowawcze. Konteksty wychowania. Źródła i przejawy kryzysu współczesnego wychowania.

Szkoła jako instytucja wychowawcza. Środowisko społeczne klasy i szkoły. Autokracja i demokracja w szkole. Proces i wzorce komunikowania się na terenie szkoły. Ukryty program szkoły. Postawy nauczycieli i uczniów. Kształtowanie i zmiana postaw. Praca z grupą rówieśniczą. Tworzenie klimatu wychowawczego w klasie i w szkole. Plan pracy wychowawczej. Metody wychowawcze i ich skuteczność. Umiejętności wychowawcze. Trudności wychowawcze. Konflikty w klasie i w rodzinie. Błędy wychowawcze. Granice i mierniki oddziaływań wychowawczych. Kryzys szkoły. Pozaszkolne instytucje wychowawcze i resocjalizacyjne. Współpraca rodziny i szkoły. Współpraca szkoły ze środowiskiem.

Zawód nauczyciela. Role zawodowe nauczyciela. Wzór osobowy, postawa i kunszt nauczycielski. Powinności nauczyciela i rozwój profesjonalny. Program wewnętrzny nauczyciela. Przygotowanie zawodowe nauczyciela. Wiedza prywatna, potoczna a wiedza naukowa nauczyciela. Etyka nauczycielska. Uczenie się w miejscu pracy. Doksztalcanie i doskonalenie zawodowe jako warunki awansu zawodowego. Uczenie się przez całe życie nauczycieli. Wypalenie zawodowe nauczycieli – przyczyny, symptomy, strategie zaradcze.

Profilaktyka w szkole. Konstruowanie klasowych i szkolnych programów profilaktycznych. Promocja i ochrona zdrowia uczniów. Diagnoza nauczycielska. Podstawowe techniki diagnostyczne w pedagogice. Uwarunkowania procesu diagnostycznego. Rozpoznawanie i ocena poziomu rozwoju ucznia. Pomoc psychologiczno-pedagogiczna - regulacje prawne, formy i zasady udzielania wsparcia. Postępowanie pedagogiczne z uczniem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Pomoc uczniowi z problemami zdrowotnymi – choremu przewlekłe i niepełnosprawnemu. Współpraca z rodzicami ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi i specjalistami pracującymi z uczniem.

Komunikacja i kultura języka. Procesy komunikowania się. Bariery komunikacji. Media i ich wpływ wychowawczy. Nauczyciel w procesie komunikacji - autoprezentacja, aktywne słuchanie, efektywne nadawanie. Komunikacja niewerbalna. Porozumiewanie się emocjonalne w klasie. Style komunikowania się uczniów i nauczyciela. Bariery komunikacyjne w klasie. Porozumiewanie się w sytuacjach konfliktowych.

Progi edukacyjne. Zmiana szkoły, adaptacja w nowej rzeczywistości szkolnej, wybory edukacyjne i zawodowe. Ambicje i aspiracje. Motywacja. Poradnictwo edukacyjno-zawodowe. Nauczyciel jako doradca. Wspomaganie ucznia w projektowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej. Metody i techniki określania potencjału ucznia. Przygotowanie młodzieży do samokształcenia, pracy nad własnym rozwojem oraz do aktywnego uczestnictwa w rynku pracy. Rynek edukacyjny i rynek pracy. Droga rozwoju zawodowego. Uczenie się przez całe życie.

Praca opiekuńczo-wychowawcza nauczyciela na III i IV etapie edukacyjnym. Program wychowawczy. Edukacja zdrowotna, programy profilaktyczne. Wspieranie uczniów w radzeniu sobie z problemami wieku dorastania. Tworzenie środowiska sprzyjającego rozwojowi, stymulowanie rozwoju społeczno-moralnego młodzieży, animowanie życia społeczno-kulturalnego, wspieranie samorządności i autonomii uczniów w szkole. Dynamika grupy uczniowskiej. Współpraca i współdziałanie uczniów. Rozwiązywanie konfliktów, mediacje.

Współpraca szkoły ze środowiskiem i nauczyciela z rodzicami uczniów.

Wykaz literatury

Wykaz literatury

A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć (zdania egzaminu):

A.1. wykorzystywana podczas zajęć

Śliwerski B., Kwieciński Z. (red.), 2002, Pedagogika, PWN, Warszawa

Śliwerski (red.), 2007, Pedagogika, GWP, Gdańsk

A.2. studiowana samodzielnie przez studenta

Barnes D., 1988 Nauczyciel i uczniowie: od porozumiewania się do kształcenia, WSiP, Warszawa.

Klus-Stańska D. 2002. Konstruowanie wiedzy w szkole. Wydaw. Uniw. Warmińsko-Mazurskiego, Olsztyn

B. Literatura uzupełniająca

Philips D. Ch., Solis J. F. 2003, Podstawy wiedzy o nauczaniu, GWP, Gdańsk

Efekty kształcenia (obszarowe i kierunkowe)

posługiwanie się wiedzą i umiejętnościami z zakresu pedagogiki do interpretacji zdarzeń

Wiedza

Charakteryzuje wybrane teorie wychowania

Wyjaśnia znaczenie podmiotowości w wychowaniu młodzieży

Opisuje funkcje i proces wychowania; jego rodzaje i skutki

Charakteryzuje wpływ środowiska na sposób funkcjonowania młodzieży

Charakteryzuje rolę nauczyciela i szkoły w procesie wychowania

Rozpoznaje prawidłowości i zakłócenia w pracy wychowawczej i opiekuńczej

Wymienia i charakteryzuje zakres działalności instytucji służących pomocą w pracy wychowawczej

Umiejętności

Potrafi zaprojektować i przeprowadzić podstawowe badania diagnostyczne

potrafi dokonywać obserwacji sytuacji i zdarzeń pedagogicznych,

potrafi wykorzystywać wiedzę teoretyczną z zakresu pedagogiki do analizowania i

interpretowania określonego rodzaju sytuacji i zdarzeń pedagogicznych, a także motywów i wzorów zachowań uczestników tych sytuacji,

potrafi posługiwać się wiedzą teoretyczną z zakresu pedagogiki w celu diagnozowania, analizowania i prognozowania sytuacji pedagogicznych oraz dobierania strategii realizowania działań praktycznych na III i IV etapie edukacyjnym,

potrafi samodzielnie zdobywać wiedzę i rozwijać swoje profesjonalne umiejętności związane z działalnością pedagogiczną (wychowawczą i opiekuńczą), korzystając z różnych źródeł (w języku polskim i obcym) i nowoczesnych technologii,

posiada umiejętności diagnostyczne pozwalające na rozpoznawanie sytuacji uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, opracowywanie wyników obserwacji i formułowanie wniosków

posiada rozwinięte kompetencje komunikacyjne: potrafi porozumiewać się z osobami pochodzącymi z różnych środowisk, będącymi w różnej kondycji emocjonalnej, dialogowo rozwiązywać konflikty i konstruować dobrą atmosferę dla komunikacji w klasie szkolnej,

potrafi dobierać i wykorzystywać dostępne metody pracy w celu projektowania i efektywnego realizowania działań pedagogicznych (wychowawczych i opiekuńczych)

potrafi kierować procesami wychowania, posiada umiejętność pracy z grupą (zespołem wychowawczym, klasowym),

potrafi animować prace nad rozwojem uczestników procesów pedagogicznych, wspierać ich samodzielność w zdobywaniu wiedzy oraz inspirować do działań na rzecz uczenia się przez całe życie,

potrafi pracować z uczniami, indywidualizować zadania i dostosowywać metody i treści do potrzeb i możliwości uczniów (w tym uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi) oraz zmian zachodzących w świecie i w nauce,

potrafi posługiwać się zasadami i normami etycznymi w wykonywanej działalności,

potrafi pracować w zespole, pełniąc różne role; umie podejmować i wyznaczać zadania; posiada elementarne umiejętności organizacyjne pozwalające na realizację działań pedagogicznych (dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych), posiada umiejętność współpracy z innymi nauczycielami, pedagogami i rodzicami uczniów,

potrafi analizować własne działania pedagogiczne i wskazywać obszary wymagające modyfikacji, potrafi eksperymentować i wdrażać działania innowacyjne, potrafi zaprojektować plan własnego rozwoju zawodowego;

Kompetencje społeczne (postawy)

ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności; rozumie potrzebę ciągłego dokształcania się zawodowego i rozwoju osobistego; dokonuje oceny własnych kompetencji i doskonali umiejętności w trakcie realizowania działań pedagogicznych

jest przekonany o sensie, wartości i potrzebie podejmowania działań pedagogicznych w środowisku społecznym; jest gotowy do podejmowania wyzwań zawodowych; wykazuje aktywność, podejmuje trud i odznacza się wytrwałością w realizacji indywidualnych i zespołowych zadań zawodowych wynikających z roli nauczyciela,

ma świadomość konieczności prowadzenia zindywidualizowanych działań pedagogicznych (dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych) w stosunku do uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi,

ma świadomość znaczenia profesjonalizmu, refleksji na tematy etyczne i przestrzegania zasad etyki zawodowej; wykazuje cechy refleksyjnego praktyka,

ma świadomość istnienia etycznego wymiaru diagnozowania i oceniania uczniów, odpowiedzialnie przygotowuje się do swojej pracy, projektuje i wykonuje działania pedagogiczne (dydaktyczne, wychowawcze i opiekuńcze),

jest gotowy do podejmowania indywidualnych i zespołowych działań na rzecz podnoszenia jakości pracy szkoły;

Kontakt

geotso@ug.edu.pl

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Projekt współfinansowany przez
Unię Europejską w ramach
Europejskiego Funduszu
Społecznego

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Nazwa przedmiotu		Kod ECTS	
Praktyka opiekuńczo-wychowawcza		5.1.0178	
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot			
Pracownia Dydaktyki Geografii			
Studia			
wydział	kierunek	poziom	drugiego stopnia
Wydział Oceanografii i Geografii	Geografia	forma	stacjonarne
		moduł specjalnościowy	nauczycielska
		specjalizacja	wszystkie
Wydział Oceanografii i Geografii	Geografia	poziom	drugiego stopnia
		forma	stacjonarne
		moduł specjalnościowy	Podstawowa
		specjalizacja	wszystkie
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)			
dr Teresa Sadoń-Osowiecka; mgr Aleksandra Sęk; dr hab. Lucyna Przybylska			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin		Liczba punktów ECTS	
Formy zajęć		2	
Ćw. terenowe			
Sposób realizacji zajęć			
zajęcia poza pomieszczeniami dydaktycznymi UG			
Liczba godzin			
Ćw. terenowe: 30 godz.			
Cykl dydaktyczny			
2018/2019 zimowy			
Status przedmiotu		Język wykładowy	
fakultatywny (do wyboru)		polski	
Metody dydaktyczne		Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne	
ćwiczenia terenowe		Sposób zaliczenia	
		Zaliczenie na ocenę	
		Formy zaliczenia	
		- zaliczenie na ocenę - wykonanie pracy zaliczeniowej - wykonanie określonej pracy praktycznej	
		Podstawowe kryteria oceny	
		kompletność wpisów w dzienniku praktyki; jakość zapisanych obserwacji i refleksji dotyczących pracy z młodzieżą sposób uzasadniania swojego stanowiska (osadzenie w teoriach psychologicznych i pedagogicznych)	
Sposób weryfikacji założonych efektów kształcenia			
Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi			
A. Wymagania formalne			
zaliczenie przedmiotów psychologia, pedagogika			
B. Wymagania wstępne			
umiejętność interpretowania sytuacji, podstawowe kompetencje społeczne			
Cele kształcenia			

Przygotowanie merytoryczne do wykonywania zawodu nauczyciela w gimnazjum i szkole ponadgimnazjalnej. Gromadzenie doświadczeń związanych z pracą wychowawczą nauczyciela i konfrontowanie nabytej wiedzy psychologiczno-pedagogicznej z rzeczywistością pedagogiczną w działaniu praktycznym

Treści programowe

Zapoznanie się ze specyfiką szkoły lub placówki, w której praktyka jest odbywana, w szczególności poznanie realizowanych przez nią zadań opiekuńczo-wychowawczych, sposobu funkcjonowania, organizacji pracy, pracowników, uczestników procesów pedagogicznych oraz prowadzonej dokumentacji;

Obserwowanie:

- a) zorganizowanej i podejmowanej spontanicznie aktywności formalnych i nieformalnych grup uczniów,
- b) aktywności poszczególnych uczniów, w tym uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi,
- c) interakcji dorosły (nauczyciel, wychowawca) – dziecko oraz interakcji między dziećmi i młodzieżą (w tym samym i w różnym wieku),
- d) procesów komunikowania interpersonalnego i społecznego w grupach wychowawczych, ich prawidłowości i zakłóceń,
- e) czynności podejmowanych przez opiekuna praktyk oraz prowadzonych przez niego zajęć,
- f) sposobu integrowania przez opiekuna praktyk różnej działalności, w tym opiekuńczo-wychowawczej, dydaktycznej, pomocowej i terapeutycznej,
- g) dynamiki grupy, ról pełnionych przez uczestników grupy, zachowania i postaw dzieci i młodzieży,
- h) działań podejmowanych przez opiekuna praktyk na rzecz zapewnienia bezpieczeństwa i zachowania dyscypliny w grupie;

3) współdziałanie z opiekunem praktyk w:

- a) sprawowaniu opieki i nadzoru nad grupą oraz zapewnianiu bezpieczeństwa,
- b) podejmowaniu działań wychowawczych wynikających z zastanych sytuacji,
- c) prowadzeniu zorganizowanych zajęć wychowawczych,
- d) podejmowaniu działań na rzecz uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi;

4) pełnienie roli opiekuna-wychowawcy, w szczególności:

- a) diagnozowanie dynamiki grupy oraz pozycji jednostek w grupie,
- b) poznawanie uczniów i wychowanków, ich sytuacji społecznej, potrzeb, zainteresowań i zdolności, a także określanie poziomu rozwoju oraz wstępne diagnozowanie dysfunkcji i zaburzeń,
- c) samodzielne prowadzenie działań opiekuńczo-wychowawczych wobec grupy i poszczególnych uczniów i wychowanków w grupie
- d) sprawowanie opieki nad grupą w toku spontanicznej aktywności uczniów i wychowanków,
- e) organizację i prowadzenie zajęć wychowawczych (w tym zajęć integrujących grupę i działań profilaktycznych) w oparciu o samodzielnie opracowywane scenariusze,
- f) animowanie aktywności grupy i współdziałania jej uczestników, organizowanie pracy uczniów i wychowanków w grupach zadaniowych,
- g) podejmowanie indywidualnej pracy z uczniami i wychowankami (w tym uczniami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi),
- h) podejmowanie działań wychowawczych o charakterze interwencyjnym w sytuacjach konfliktu, zagrożenia bezpieczeństwa, naruszania praw innych lub nieprzestrzegania ustalonych zasad,
- i) sprawowanie opieki nad uczniami i wychowankami poza terenem szkoły lub placówki;

5) analizę i interpretację zaobserwowanych albo doświadczanych sytuacji i zdarzeń pedagogicznych, w tym:

- a) prowadzenie dokumentacji praktyki,
- b) konfrontowanie wiedzy teoretycznej z praktyką,
- c) ocenę własnego funkcjonowania w toku realizowania zadań opiekuńczych i wychowawczych (dostrzeganie swoich mocnych i słabych stron),
- d) ocenę przebiegu prowadzonych działań oraz realizacji zamierzonych celów,
- e) konsultacje z opiekunem praktyk w celu omawiania obserwowanych sytuacji i przeprowadzanych działań,

Wykaz literatury

Kwieciński Z., Śliwerski B. 2003, Pedagogika. Podręcznik akademicki, Wyd. Nauk. PWN, Warszawa

Efekty kształcenia

(obszarowe i kierunkowe)

wykorzystanie nabytej wiedzy w praktycznym działaniu

Wiedza

Interpretuje w świetle poznanych teorii psychologiczno-pedagogicznych obserwowane sytuacje

Wyjaśnia zastosowanie wiedzy teoretycznej w praktyce

Umiejętności

- a) potrafi dokonywać obserwacji sytuacji i zdarzeń pedagogicznych,
- b) potrafi wykorzystywać wiedzę teoretyczną z zakresu pedagogiki oraz psychologii do analizowania i interpretowania określonego rodzaju sytuacji i zdarzeń pedagogicznych, a także motywów i wzorów zachowań uczestników tych sytuacji,
- c) potrafi posługiwać się wiedzą teoretyczną z zakresu pedagogiki, psychologii oraz dydaktyki i metodyki szczegółowej w celu diagnozowania, analizowania i prognozowania sytuacji pedagogicznych oraz dobierania strategii realizowania działań praktycznych na poszczególnych etapach edukacyjnych,
- d) potrafi samodzielnie zdobywać wiedzę i rozwijać swoje profesjonalne umiejętności związane z działalnością pedagogiczną (dydaktyczną, wychowawczą i opiekuńczą), korzystając z różnych źródeł (w języku polskim i obcym) i nowoczesnych technologii,

- e) posiada umiejętności diagnostyczne pozwalające na rozpoznawanie sytuacji uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, opracowywanie wyników obserwacji i formułowanie wniosków,
- f) posiada rozwinięte kompetencje komunikacyjne: potrafi porozumiewać się z osobami pochodzącymi z różnych środowisk, będącymi w różnej kondycji emocjonalnej, dialogowo rozwiązywać konflikty i konstruować dobrą atmosferę dla komunikacji w klasie szkolnej,
- g) potrafi ocenić przydatność typowych metod, procedur i dobrych praktyk do realizacji zadań dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych związanych z odpowiednimi etapami edukacyjnymi,
- h) potrafi dobierać i wykorzystywać dostępne materiały, środki i metody pracy w celu projektowania i efektywnego realizowania działań pedagogicznych (dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych) oraz wykorzystywać nowoczesne technologie do pracy dydaktycznej
- i) potrafi kierować procesami kształcenia i wychowania, posiada umiejętność pracy z grupą (zespołem wychowawczym, klasowym),
- j) potrafi animować prace nad rozwojem uczestników procesów pedagogicznych, wspierać ich samodzielność w zdobywaniu wiedzy oraz inspirować do działań na rzecz uczenia się przez całe życie,
- k) potrafi pracować z uczniami, indywidualizować zadania i dostosowywać metody i treści do potrzeb i możliwości uczniów (w tym uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi) oraz zmian zachodzących w świecie i w nauce,
- l) potrafi posługiwać się zasadami i normami etycznymi w wykonywanej działalności,
- m) potrafi pracować w zespole, pełniąc różne role; umie podejmować i wyznaczać zadania; posiada elementarne umiejętności organizacyjne pozwalające na realizację działań pedagogicznych (dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych), posiada umiejętność współpracy z innymi nauczycielami, pedagogami i rodzicami uczniów,
- n) potrafi analizować własne działania pedagogiczne (dydaktyczne, wychowawcze i opiekuńcze) i wskazywać obszary wymagające modyfikacji, potrafi eksperymentować i wdrażać działania innowacyjne

Kompetencje społeczne (postawy)

- a) ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności; rozumie potrzebę ciągłego dokształcania się zawodowego i rozwoju osobistego; dokonuje oceny własnych kompetencji i doskonali umiejętności w trakcie realizowania działań pedagogicznych (dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych),
- b) jest przekonany o sensie, wartości i potrzebie podejmowania działań pedagogicznych w środowisku społecznym; jest gotowy do podejmowania wyzwań zawodowych; wykazuje aktywność, podejmuje trud i odznacza się wytrwałością w realizacji indywidualnych i zespołowych zadań zawodowych wynikających z roli nauczyciela,
- c) ma świadomość konieczności prowadzenia zindywidualizowanych działań pedagogicznych (dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych) w stosunku do uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi,
- d) ma świadomość znaczenia profesjonalizmu, refleksji na tematy etyczne i przestrzegania zasad etyki zawodowej; wykazuje cechy refleksyjnego praktyka,
- e) ma świadomość istnienia etycznego wymiaru diagnozowania i oceniania uczniów,
- f) odpowiedzialnie przygotowuje się do swojej pracy, projektuje i wykonuje działania pedagogiczne (dydaktyczne, wychowawcze i opiekuńcze),
- g) jest gotowy do podejmowania indywidualnych i zespołowych działań na rzecz podnoszenia jakości pracy szkoły;

Kontakt

geotso@ug.edu.pl

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Projekt współfinansowany przez
Unię Europejską w ramach
Europejskiego Funduszu
Społecznego

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Nazwa przedmiotu		Kod ECTS	
Prawo oświatowe		5.1.0179	
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot			
Pracownia Dydaktyki Geografii			
Studia			
wydział	kierunek	poziom	drugiego stopnia
Wydział Oceanografii i Geografii	Geografia	forma	stacjonarne
		moduł specjalnościowy	nauczycielska
		specjalizacja	wszystkie
Wydział Oceanografii i Geografii	Geografia	poziom	drugiego stopnia
		forma	stacjonarne
		moduł specjalnościowy	Podstawowa
		specjalizacja	wszystkie
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)			
dr Teresa Sadoń-Osowiecka			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin		Liczba punktów ECTS	
Formy zajęć		1 Uczestnictwo w zajęciach 1ECTS	
Ćw. audytoryjne			
Sposób realizacji zajęć			
zajęcia w sali dydaktycznej			
Liczba godzin			
Ćw. audytoryjne: 15 godz.			
Cykl dydaktyczny			
2018/2019 zimy			
Status przedmiotu		Język wykładowy	
obowiązkowy		polski	
Metody dydaktyczne		Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne	
<ul style="list-style-type: none"> - Analiza tekstów z dyskusją - Dyskusja - Wykład konwersatoryjny 		Sposób zaliczenia	
		Zaliczenie na ocenę	
		Formy zaliczenia	
		kolokwium	
		Podstawowe kryteria oceny	
		Znajomość aktów prawnych, merytoryczny głos w dyskusji	
Sposób weryfikacji założonych efektów kształcenia			
Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi			
A. Wymagania formalne			
podstawowa wiedza psychologiczno-pedagogiczna			
B. Wymagania wstępne			
umiejętność interpretacji tekstów			
Cele kształcenia			
<ul style="list-style-type: none"> - przygotowanie do wypełniania obowiązków nauczyciela geografii w oparciu o przepisy prawne - nabywanie kompetencji krytycznych, wynikających z wiedzy o uwarunkowaniach prawa oświatowego, w stosunku do narzucanych reguł postępowania 			
Student zna strukturę i funkcje systemu edukacji - cele, podstawy prawne, organizację i funkcjonowanie instytucji edukacyjnych, wychowawczych i			

opiekuńczych (Standardy kształcenia n-li I 2.g); zna zasady bezpieczeństwa i higieny pracy w instytucjach edukacyjnych, wychowawczych i opiekuńczych (Standardy kształcenia n-li I 2.k); rozumie etyczne problemy zawodu nauczyciela (Standardy kształcenia n-li I 2.m)	
Treści programowe	
Prawa i obowiązki nauczyciela. Odpowiedzialność prawna opiekuna, nauczyciela, wychowawcy Akty prawne dotyczące oświaty i edukacji i ich źródła społeczne, polityczne, psychologiczno-pedagogiczne. Międzynarodowe i krajowe regulacje dotyczące praw człowieka, dziecka, ucznia oraz osób z niepełnosprawnością. Struktura i funkcje systemu oświaty w Polsce. Dokumentacja szkolna. Regulacje prawne dotyczące bezpieczeństwa oraz pomocy psychologiczno-pedagogicznej. Bezpieczeństwo uczniów w szkole i poza jej terenem (zajęcia terenowe, wycieczki). Ochrona zdrowia ucznia. Edukacja dla bezpieczeństwa – dbałość o bezpieczeństwo własne oraz innych. Prawa i obowiązki nauczyciela. Odpowiedzialność prawna opiekuna, nauczyciela, wychowawcy.	
Wykaz literatury	
Konstytucja RP Śliwerski B. (red.), Pedagogika. T.2. Pedagogika wobec edukacji, polityki oświatowej i badań naukowych Ustawa o Systemie Oświaty, Ustawa Karta Nauczyciela, Ustawa Prawo oświatowe Hart S. i in., 2006, Prawa dzieci w edukacji, GWP, Gdańsk Aktualne akty prawne regulujące funkcjonowanie oświaty	
Efekty kształcenia (obszarowe i kierunkowe)	Wiedza
	Umiejętności
	Kompetencje społeczne (postawy)
	Kontakt

Efekty kształcenia (obszarowe i kierunkowe)

znajomość podstawowych aktów prawnych dotyczących edukacji
świadomość założeń (etycznych, wynikających z przesłanek psychologiczno-pedagogicznych, społecznych, politycznych i ekonomicznych) będących podstawą tworzenia prawa oświatowego
przyjmowanie odpowiedzialności za własne postępowanie

Wiedza

Rozważa etyczne aspekty funkcjonowania prawa (III 1.1.8)
Opisuje strukturę i funkcje systemu edukacji - podstawy prawne, organizację i funkcjonowanie instytucji edukacyjnych, wychowawczych i opiekuńczych; podstawy prawne współpracy szkoły ze środowiskiem, współpracy z rodziną (standardy kształc. n-li III; treści kształcenia 1.1.7); podstawy prawne udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej (standardy kształc. n-li III; treści kształcenia 1.1.12)
Charakteryzuje podstawy psychologiczno-pedagogiczne praw uczniów wynikające z międzynarodowych i krajowych regulacji dotyczących praw człowieka, dziecka, ucznia oraz osób z niepełnosprawnością i konfrontuje je z rzeczywistością (standardy kształc. n-li III; treści kształcenia 1.1.10, 1.1.12)
Opisuje prawa i obowiązki nauczyciela wynikające z aktów prawnych (III 1.1.8)
Wymienia akty prawne dotyczące prawa oświatowego
Wymienia zasady bezpieczeństwa obowiązujące w działalności pedagogicznej (standardy kształc. n-li III; treści kształcenia 2.2.6)

Umiejętności

potrafi samodzielnie zdobywać wiedzę i rozwijać swoje profesjonalne umiejętności związane z działalnością pedagogiczną (I 2.2.d)
potrafi posługiwać się zasadami i normami etycznymi w wykonywanej działalności (I 2.21)

Kompetencje społeczne (postawy)

ma świadomość znaczenia profesjonalizmu, refleksji na tematy etyczne i przestrzegania zasad etyki zawodowej (I 2.3.d)
odpowiedzialnie przygotowuje się do swojej pracy (I 2.3f)

Kontakt

geotso@ug.edu.pl

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Projekt współfinansowany przez
Unię Europejską w ramach
Europejskiego Funduszu
Społecznego

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Nazwa przedmiotu		Kod ECTS	
Psychologia		5.1.0138	
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot			
Instytut Psychologii			
Studia			
wydział	kierunek	poziom	drugiego stopnia
Wydział Oceanografii i Geografii	Geografia	forma	stacjonarne
		moduł	nauczycielska, Podstawowa
		specjalnościowy	
		specjalizacja	wszystkie
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)			
dr Rafał Lawendowski; mgr Piotr Dąbrowski; dr Beata Mańkowska			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin		Liczba punktów ECTS	
Formy zajęć		3	
Ćw. audytoryjne		udział w ćwiczeniach: 60 h,	
Sposób realizacji zajęć		udział w konsultacjach (kontakt oferowany): 5h; 2 ECTS	
zajęcia w sali dydaktycznej		przygotowanie do zaliczenia (studiowanie literatury): 10h	
Liczba godzin		zajęcia praktyczne (przygotowywanie się do zajęć, przygotowanie rozkładu materiału, przygotowanie projektu lekcji, przygotowanie testu i jego ewaluacja, samodzielne wykonywanie prac, zadań projektowych, badawczych): 15 h 1 ECTS	
Ćw. audytoryjne: 60 godz.			
Cykl dydaktyczny			
2018/2019 zimowy			
Status przedmiotu		Język wykładowy	
fakultatywny (do wyboru)		polski	
Metody dydaktyczne		Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne	
<ul style="list-style-type: none"> - Analiza tekstów z dyskusją - Analiza zdarzeń krytycznych (przypadków) - Dyskusja - Gry symulacyjne - Metoda projektów (projekt badawczy, wdrożeniowy, praktyczny) - Praca w grupach - Rozwiązywanie zadań 		Sposób zaliczenia	
		Zaliczenie na ocenę	
		Formy zaliczenia	
		Zaliczenie na ocenę	
		Podstawowe kryteria oceny	
		Formy zaliczenia: kolokwium pisemne	
		ustalenie oceny zaliczeniowej na podstawie ocen cząstkowych otrzymywanych w trakcie trwania semestru	
		Podstawowe kryteria: Znajomość podstawowych pojęć dotyczących psychologii rozwojowej, psychologii kształcenia, psychologii społecznej	
Sposób weryfikacji założonych efektów kształcenia			
Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi			
A. Wymagania formalne			
brak			
B. Wymagania wstępne			
umiejętność rozumienia zachowań człowieka w różnych sytuacjach			

Cele kształcenia

Przygotowanie merytoryczne do wykonywania zawodu nauczyciela w szkole ponadgimnazjalnej; opanowanie podstawowej wiedzy i umiejętności z zakresu psychologii; przygotowanie do wspierania wszechstronnego rozwoju uczniów, indywidualizowania procesu nauczania, zaspokajania szczególnych potrzeb edukacyjnych uczniów, organizowania życia społecznego na poziomie klasy, szkoły i środowiska lokalnego

Treści programowe**B. Problematyka ćwiczeń**

Podstawowe pojęcia psychologii. Procesy poznawcze. Spostrzeganie, odbiór i przetwarzanie informacji. Mowa. Myślenie i rozumowanie. Uczenie się i pamięć. Uwaga. Emocje i motywacja w procesach regulacji zachowania. Zdolności i uzdolnienia.

Rozwój fizyczny i psychiczny (poznawczy, emocjonalny, społeczny). Modele rozwoju. Biologiczne i społeczne czynniki rozwoju. Fazy rozwoju.

Rozwój wybranych funkcji psychicznych. Rozwój i kształtowanie osobowości. Rozwój a wychowanie.

Teorie i struktura osobowości. Psychologia różnic indywidualnych - różnice w zakresie inteligencji, temperamentu i stylu poznawczego.

Poznanie i spostrzeganie społeczne. Postawy, stereotypy, uprzedzenia. Zachowania społeczne i ich uwarunkowania. Sytuacja interpersonalna.

Empatia. Zachowania asertywne, agresywne i uległe. Stres i radzenie sobie z nim. Porozumiewanie się ludzi w instytucjach. Reguły współdziałania.

Psychologiczne koncepcje człowieka a interpretacja zachowań ucznia i sytuacji w szkole. Kontekst psychologiczny projektowania procesów edukacyjnych.

Pojęcie normy i patologii. Zaburzenia rozwojowe, zaburzenia zachowania (w tym zespół nadpobudliwości psychoruchowej), zaburzenia emocjonalne (w tym lęki i fobie). Zaburzenia lękowe i nastroju. Zaburzenia osobowości. Agresja i przemoc (w tym agresja elektroniczna). Uzależnienia (w tym od środków psychoaktywnych i komputera). Zaburzenia odżywiania. Problemy zdrowotne ucznia i ich wpływ na jego sytuację szkolną. Niepełnosprawność fizyczna i intelektualna oraz jej konsekwencje psychologiczne.

Zaburzenia w procesie rozwoju językowego. Całościowe zaburzenia w rozwoju.

Sylwetka rozwojowa ucznia w okresie adolescencji i wczesnej dorosłości. Rozwój fizyczny, motoryczny i psychoseksualny, rozwój procesów poznawczych (myślenie, mowa, spostrzeganie, uwaga, pamięć), rozwój społeczno-emocjonalny i moralny. Zmiany

fizyczne i psychiczne w okresie dojrzewania. Dojrzałość fizyczna a dojrzałość społeczna i emocjonalna. Krystalizowanie się tożsamości. Dorosłość.

Identyfikacja z nowymi rolami społecznymi. Kształtowanie się stylu życia.

Formy aktywności młodzieży. Nauka, realizacja zainteresowań, działalność społeczna, wolontariat, praca. Poszerzanie autonomii i samodzielności.

Kontakty społeczne ucznia. Grupa rówieśnicza. Pozycja społeczna ucznia w grupie rówieśniczej. Znaczenie grupy rówieśniczej. Koleżeństwo,

przyjaźń, związek partnerski, miłość. Konflikty z rówieśnikami, rodzicami i wychowawcami. Rola osób znaczących i

autorytetów. Zmiana autorytetów, kryzys autorytetu nauczyciela i rodzica. Bunt okresu dorastania i jego funkcje. Zagrożenia młodzieży: agresja, przemoc, uzależnienia, grupy nieformalne, sekty. Podkultury młodzieżowe. Inny, wykluczony.

Zaburzenia funkcjonowania w okresie dorastania. Obniżenie nastroju, depresja. Zaburzenia zachowania.

Wykaz literatury

Wykaz literatury

A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć (zdania egzaminu):

A.1. wykorzystywana podczas zajęć

Ledzińska M., 2011, Psychologia nauczania: ujęcie poznawcze: podręcznik akademicki, Wyd. Nauk. PWN, Warszawa.

Strelau J. (red.), 2008, Psychologia: podręcznik akademicki, GWP, Gdańsk.

A.2. studiowana samodzielnie przez studenta

Fontana D. 1998, Psychologia dla nauczycieli, Zysk i S-ka, Poznań.

Mietzel G. 2002, Psychologia kształcenia. Praktyczny podręcznik dla pedagogów i nauczycieli, Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, Gdańsk

B. Literatura uzupełniająca

Brzezińska A., 2007, Społeczna psychologia rozwoju, SCHOLAR, Warszawa

Galloway C., 1988, Psychologia uczenia się i nauczania, PWN, Warszawa.

Kozielecki J. 1996, Koncepcje psychologiczne człowieka, Wydawnictwo „Żak”, Warszawa.

Efekty kształcenia (obszarowe i kierunkowe)**Wiedza**

W_1 ; St. 2.1a, 2.1d; Charakteryzuje główne procesy poznawcze człowieka

W_1; 2.1c, 2.1d; Wymienia i opisuje teorie dotyczące struktury osobowości i psychologii różnic indywidualnych

W_2; 2.1c, 2.1d; Opisuje psychologiczne koncepcje człowieka i ich konsekwencje dla praktyki szkolnej (np. rola ucznia i nauczyciela) oraz całej rzeczywistości społecznej

W_3; 2.1h, 2.1f, 2.1i; Wymienia możliwe zaburzenia rozwojowe i zaburzenia zachowania; opisuje ich objawy oraz konsekwencje dla funkcjonowania ucznia

W_4; 2.1a, 2.1d; Opisuje procesy rozwojowe człowieka w świetle współczesnych teorii

Sposób weryfikacji : kolokwium

Umiejętności

U_1; 2.2a,b; Analizuje i interpretuje konkretne sytuacje i zdarzenia, motywy oraz wzory zachowań ich uczestników w świetle teorii psychologicznych
U_1; 2.2b; Rozpoznaje sytuacje uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (także wybitnie zdolnych) i planuje działania wspierające ich
U_2; 2.2f; Posiada rozwinięte kompetencje komunikacyjne

Kompetencje społeczne (postawy)

K_1; 2.3a; Rozumie potrzebę ciągłego dokształcania się
K_2; 2.2I; Posługuje się zasadami i normami etycznymi w wykonywanej działalności
K_3; 2.3c; Ma świadomość konieczności ci prowadzenia zindywidualizowanych działań pedagogicznych
K_3; 2.3f; Jest odpowiedzialny za swoje działania jako nauczyciel

Kontakt

psyr1@ug.edu.pl